

Aquest projecte s'estructura sobre una sòlida base. D'una banda, la Universitat de Barcelona, que en la seva condició d'institució generadora de coneixement rigorós i crític té, com a un dels seus objectius, oferir una formació teòrica i pràctica en estudis de dones i gènere i vincular la seva tasca investigadora i docent amb la societat en general. De l'altra, la ciutat de Cornellà de Llobregat, municipi amb una remarcable trajectòria en l'organització de cursos, programes, tertúlies i altres activitats referides a temes de gènere i orientats a potenciar la igualtat d'oportunitats.

Seguint la iniciativa de 2008, la Universitat de Barcelona a través de l'Oficina de Projectes Institucionals-Els Julios, i l'Ajuntament de Cornellà a través del Centre d'Informació i Recursos per a les Dones (CIRD), organitza enguany la II edició de la Universitat d'estiu de les Dones, una universitat d'estiu que té per objectiu oferir una formació alternativa en matèria d'igualtat de gènere que permeti actualitzar coneixements i intercanviar informació i opinions des de la perspectiva de gènere, i analitzar també des d'aquesta perspectiva temes d'actualitat que no sempre es tracten al llarg del curs acadèmic.

> PRESENTACIÓ

> INFORMACIÓ D'INTERÈS

Dates: del 13 al 17 de juliol
Horari matí: 9 a 13.30 h.
Durada: 20 o 30 h.
Crèdits: 2 o 3

Lloc: Citilab. Pl. Can Suris S/N.
 Cornellà de Llobregat

Transport:

Metro Línia 5: (Parada Cornellà-Centre)
 RENFE: (Parada Cornellà)
 Trambaix T1 i T2: (Parada Font Santa-Fatjó)

Informació i inscripció i matrícula:

www.ub.edu/estiudones Tel: 93 402 02 02

A partir del 6 de maig:

Oficina d'Atenció al Públic
 Edifici Històric de la Universitat de Barcelona
 (passadís annex al Vestíbul principal)

Informació per sol·licitud de beques:

Centre d'Informació i Recursos per a les Dones de
 Cornellà de Llobregat Tel: 93 474 28 41
ladona@aj-cornella.cat
 Mossèn Jacint Verdaguer 16-18
 08940 Cornellà de Llobregat

www.ub.edu/estiudones

Organitza:

Col·labora:

Amb el suport:

2>

Universitat d'estiu de les Dones Cornellà de Llobregat

Del 13 al 17 de juliol de 2009/Citilab

www.ub.edu/estiudones

2> Universitat d'estiu de les Dones Cornellà de Llobregat

Cursos

Dona i salut

COORDINACIÓ

Carme Valls-Llobet, presidenta del Centre d'Anàlisi i Programes Sanitaris (CAPS), Barcelona.

PROGRAMA

La salut de les dones i els riscos de gènere

Carme Valls-Llobet.

La salut de les dones i els riscos per a la salut mental

Regina Bayo-Borràs Falcón, psicòloga clínica i psicoanalista, i membre de Gradiva-Associació d'Estudis Psicoanalítics i del CAPS, Barcelona.

La relació entre professionals i dones. Les demandes a l'atenció primària

Pilar Babi Rourera, metgessa del Centre d'Atenció Primària La Pau, Barcelona.

Taller: «La relació de les dones amb el seu cos. Trastorns alimentaris»

Corina Hourcade Bellocq, psicòloga del CAPS, Barcelona.

La salut de les dones per sota dels 50 anys. La menstruació i els trastorns associats

Carme Valls-Llobet.

L'organització sanitària i la medicalització de professionals i usuàries

Pilar Arrizabalaga Clemente, metgessa de nefrologia de l'Hospital Clínic de Barcelona.

Taller: «Medicalització de la vida i la salut de les dones»

Margarita López Carrillo, documentalista del CAPS, Barcelona. [castellà]

La salut per sobre dels 50 anys. La menopausa

Mercè Fuentes Pujol, metgessa de l'Institut Català de la Salut (ICS) - Atenció Primària.

Taller: «La promoció de la salut de les dones»

Esperança Aguilà Ducet, secretària del CAPS, Barcelona.

Diagnòstic del dolor i la fibromiàlgia

Carme Valls-Llobet.

La lluita contra la violència de gènere i el sexisme

COORDINACIÓ

María José Varela, advocada.

Carlos Villagrasa Alcaide, professor titular de Dret Civil de la Universitat de Barcelona.

PROGRAMA

La resposta legal contra la violència masclista: conquestes i reptes

María José Varela. [castellà]

La repercussió de la violència sexista en la infància

Isaac Ravetllat Ballesté, professor associat de Dret Civil de la Universitat de Barcelona.

Els models de relació entre dones i homes i la seva influència en la violència sexista

Marta Rico Iñigo, professora d'Antropologia Social i Cultural de la Universitat Nacional d'Educació a Distància (UNED)-CUXAM, Santa Coloma de Gramenet.

Pautes educatives per a la igualtat entre les persones

Asun Llena Berné, professora titular del Departament de Teoria i Història de l'Educació de la Universitat de Barcelona.

Divorci i violència sexista

Teresa San Sagundo Manuel, professora titular de Dret Civil de la UNED.

La tutela de la víctima de la violència sexista des de les perspectives juridicolaboral i del sistema de la Seguretat Social

Pilar Rivas Vallejo, professora titular de Dret del Treball i de la Seguretat Social de la Universitat de Barcelona i magistrada suplent del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, Barcelona.

La feminització del dret privat: una proposta per al nostre temps

María Paz García Rubio, catedràtica de Dret Civil de la Universitat de Santiago de Compostel·la. [castellà]

Homofòbia, lesbofòbia i transfòbia a l'arrel de la violència sexista

Carlos Villagrasa Alcaide. [castellà]

Les desigualtats i les diferències: repensant els drets sexuals

Montserrat Fernández Garrido, advocada i mediatora familiar de l'associació Dones Juristes, Barcelona

Valoracions de l'aplicació de la llei integral i dificultats pràctiques en la persecució legal de la violència de gènere

Assumpta Pujol Ribera, fiscal delegada de la província de Barcelona contra la violència de gènere i coordinadora del Servei d'Atenció a la Víctima de la Fiscalia.

Les grans desconegudes: dones artistes - artistes dones

COORDINACIÓ

Joan Astorch Eraso, historiador d'art i perit judicial en Béns d'Interès Artístic de DomusArtis, Barcelona.

PROGRAMA

Dones a les aules, figures d'artistes. Quan la diferència sexual fa significat la història de l'art

Laura Mercader Amigó, professora associada d'Història i Teoria de l'Art de la Universitat de Barcelona.

Dones medievals. Artistes excelses en el microcosmos silenciosos i secret dels convents

Carolina Camañes Sánchez, pintora i doctora en Belles Arts.

Entre la cort i la tradició familiar. Els casos de Sofonisba Anguissola i Artemisia Gentileschi

Silvia Canalda Llobet, professora lectora del Departament d'Història de l'Art de la Universitat de Barcelona.

Berthe Morisot i Mary Cassatt: l'impressionisme en clau femenina

Joan Astorch Eraso.

La tímida irrupció de la dona pintora al set-cents. Retrats i acadèmies

Silvia Canalda Llobet.

Camille Claudel enfront de Rodin. L'altra cara de l'amor, la sensualitat i la tragèdia

Joan Astorch Eraso.

Frida Kahlo i Tamara de Lempicka. Dues maneres apassionades però ben diferents de veure el món i viure l'art

Carolina Camañes Sánchez, pintora i doctora en Belles Arts.

Les artistes i les avantguardes: política i creació artística en femení a l'Estat espanyol, 1928-1939: Remedios Varo, Maruja Mallo, Ángeles Santos i Kati Horna

María José González Madrid, professora associada d'Història de l'Art de la Universitat de Barcelona. [castellà]

Llegats de llibertat amb política. Les artistes conceptuals catalanes dels anys setanta i la fecunditat de la revolució feminista en les arts: Silvia Gubern, Àngels Ribé, Fina Miralles, Eulàlia i Eugènia Balcells

Assumpta Bassas Vila, professora d'Història de l'Art de la Universitat de Barcelona i investigadora i docent a Duoda-Centre de Recerca de Dones de la Universitat de Barcelona.

La masculinitat femenina: crítica de la representació en l'art actual

Pilar Bonet Julve, professora col·laboradora d'Art Contemporani de la Universitat de Barcelona i professora de Teoria i Història del Disseny a la Universitat Ramon Llull, Barcelona.

Temps, treballs i sostenibilitat de la vida

COORDINACIÓ

Cristina Carrasco Bengoa, professora titular del Departament de Teoria Econòmica de la Universitat de Barcelona.

PROGRAMA

Temps, treball i benestar quotidià des de la perspectiva de gènere

Teresa Torns Martí, professora titular del Departament de Sociologia de la Universitat Autònoma de Barcelona, Bellaterra.

El balanç de les actuacions sobre el temps de treball a la Unió Europea

Vicent Borràs Català, professor titular del Departament de Sociologia de la Universitat Autònoma de Barcelona, Bellaterra.

Gènere i economia: els límits del mercat i el valor del treball no remunerat

Cristina Carrasco Bengoa. [castellà]

Projecció: *Who's counting?* (1995), de Terry Nash

Cristina Carrasco Bengoa. [castellà]

Les condicions de treball i salut de les dones: visualització i transformació

Neus Moreno Sáenz, metgessa del treball i tècnica de prevenció de Comissions Obreres (CCOO) de Catalunya.

Les desigualtats de gènere en la salut

Lucía Artazcoz Lazcano, directora de l'Institut de Serveis a la Comunitat de l'Agència de Salut Pública, Barcelona.

Les desigualtats de gènere en el mercat laboral

Andrés Coco, professor titular del Departament de Sociologia i Anàlisi de les Organitzacions de la Universitat de Barcelona.

La política fiscal i la política d'ocupació: una conciliació impossible

Paloma Villota Gil-Escoin, professora titular del Departament d'Economia Aplicada de la Universitat Complutense de Madrid. [castellà]

El mercat laboral femení al Baix Llobregat

Adelina Carrillán Ramírez, membre de l'Executiva Comarcal de la Unió General de Treballadors (UGT) del Baix Llobregat i de la Secretaria de Formació, Comunicació i Polítiques de Dones, Cornellà de Llobregat.

Saida Ehliluch, secretària d'Ocupació de CCOO del Baix Llobregat. [castellà]

Temps de vida, temps de mercat: conciliació o prioritació?

Sara Berbel, directora de la Direcció General d'Igualtat d'Oportunitats en el Treball de la Generalitat de Catalunya, Barcelona.

Marta Selva i Masoliver, presidenta de l'Institut Català de les Dones, Barcelona.

Activitats Complementàries

Dones referents a l'actualitat

TAULA RODONA

Amb Carme Alborch, política i escriptora.

Najat al Hachmi, premi Ramon Llull 2008.

Núria Basi, presidenta d'Armand Basi.

Mercè Martí, directora d'Infinit Air, campiona del món i recordwoman.

Maram al Masri, poetessa Síria.

Dimecres 15 de juliol de 2009 a les 13.30 h. Citilab

Es necessita inscripció.

Les tardes de la Universitat

Oferir espais gratuïts per, des d'un punt de vista amable i distès, poder fer activitats complementàries i de lleure en un entorn atractiu durant l'època estival.

Encara que la inscripció és gratuïta, en el moment de matricular-se al curs o cursos - i a través del formulari de matrícula - l'alumnat ha d'indicar a quin o quins tallers vol assistir.

TALLER: Dones i tecnologia, aprenent a fer el canal dona, a càrrec d' Artur Serra, Laia Sánchez, Isi Fernández, Dolores Solano.
Del 13 al 17 de juliol, de 16 a 18h

EXPOSICIÓ: Artistes catalanes del dibuix i la pintura

Inauguració: a càrrec d'Ajuntament de Cornellà i l'Institut Català de les Dones amb l'actuació musical d'Ester Formosa i Adolfo Osta.
Dilluns 13 de juliol de 2009 a les 19 h

TALLER: Ritmes d'Estiu a càrrec de l'Associació Dansa i Ritme de Cornellà
Dimarts 14 de juliol de 16 a 19 h

CONCERT DE CLOENDA: Recital Líric, a càrrec de Rocío Martínez, soprano, Carlos Cosías, tenor, Carlos Daza, baríton i Marta Pujol, pianista. Selecció de d'àries i duos d'òpera i sarsuela.
Dijous 16 de juliol de 2009 a les 19 h. Citilab